

Могилянських до Леоніда Митьковича, єдиного, хто вцілів із тих "Чернігівських Афін"...

І от — добрий академічний і навіть поліграфічний сигнал нового сіверянського відродження. Монографія Сергія Леп'явка надзвичайно цікаве уже самим дослідженням самої генези козацько-польського конфлікту, вельми далеким од його наївної романтичної міфології: "На мою думку, ключем до розуміння генези козацького стану є той факт, що воно сформувалось як стан привілейований" (с. 28). Така травма народження славнозвісного стану видається справді-таки добрим морфологічним "ключем" до всіх подальших його історичних "аватар". Добра академічна і спеціально аналітична культура монографії — добрий знак утворення нового чернігівського інтелектуального пейзажу.

Юрій Ілленко. Парадигма кіно. Segal Representative: Quirk and Tratos Las Vegas. Nevada. — | p.| 382 с.

Автор — оператор-постановник великого українського фільму "Тіні забутих предків" і режисер-постановник так само великого фільму "Криниця для спраглих". Теоретизування практика такого класу було б цікавим, якби навіть не вдалося. Тут воно не просто вдалося: Юрій Ілленко до постулатів, що їх фахове кінознавство досягло шляхом незрідка нудного абстрагування, йде ходою художницькою, визивно артистичною — за стилем, за підкреслено прагматичною аналітикою-морфологією, ба, навіть за гумористичною інтонацією. По суті, це перший український підручник з кінорежисури, жанрово ще поєднаний з кінознавчим трактатом, якщо пригадати вираз великого француза Андре Базена, про "Онтологію кіно".

Отож, студентів київського факультету кіномистецтва (до речі найдавнішого у Європі — він існує з гетьманської осені 1918-го) можна привітати з появою цього незвичайного кінокурсу унікального за своєю генезою та способом авторського мислення — у контексті всього світового кінознавства. Можна з появою цієї книги привітати і народного депутата Михайла Косіва, який - у високій якості "Голови Комісії з питань культури і духовності" — публічно запропонував закрити згаданий кінофакультет як "зросійщений": "Парадигма кіно" у третій своїй частині написана російською мовою та ще й доброю.

Чому чимало "українських діячів" усіх кольорів політичного спектру починають тут свою кар'єру з того, з чого починав щедрінський Угрюм-Бурчєєв, який вїхавши до Глупова, "сжег гимназию и упразднил все науки"?!

А може — замість закрити той "зросійщений кінофакультет" закрити ту, якщо пригадати донцовський вислів, "свіжо українізовану" комісію-культури-й-духовності й засадити декотрих її дійсних членів за ілленківську "Парадигму кіно", коли вони вже не пам'ятають ілленківських фільмів?..

Павел Судоплатов. Разведка и Кремль. Записки нежелательного свидетеля. ТОО "Гей". — Москва. — 1996. — 507 с.

Свого часу Адорно і його співробітники-соціологи виявили таку фундаментальну ознаку масово-авторитарної свідомості, як віра в те, що світом керують "таємні товариства" (приміром, "масони" або "сіонські мудреці"). Не знаємо, чи справді новітньою історію верховодить "масонерія", але після книги нашого земляка мелітопольського українця і водночас чи не найбільшого у цьому столітті майстра "шпійонського ремесла" (Іван Франко) цілком зрозуміло-очевидно, що гіперзасекречений орден, що виник у діаболічних глибинах Ордену Мечоносців (Сталінова метафора "векапебе") впродовж 1925 - 1955-го зробив спробу (і доволі успішно) стати стільки ж потаємним, скільки всевладним господарем світового історичного процесу-XX. Генерал Павло Судоплатов наводить сотні й сотні справді сенсаційних фактів того панування — від щонайвіртуозніших політичних вбивств до так само віртуозних "агентурних" сюжетів, що внаслідок них кремлівські розвідники комфортно розташувалися у всіх коридорах сучасної влади. Від королівських і президентських палаців до богемних артистичних кав'ярень. Генерал-шпигун у своєму на півтисячі сторінок рапорті про виконану роботу витворює катастрофічний пейзаж катастрофічного століття, якій за своєю сугестивністю не вельми поступається книзі, котра колись це століття спрогнозувала ("Процес" Франца Кафки). При цьому луб'янський мемуарист, у режимі простодушно-українських сантиментів, відкриває донедавна ніби абсолютно закриті сторінки українського трагосу-XX (Судоплатов особисто вбив полковника Коновальця, а також особисто керував організацією убивств націонал-комуніста Шумського і генерала УПН Шухевича). Мемуари-донесення нашого земляка вдрузки розбівають міфологію "відлиги" — про ніби-то реванш комуністичної таємної поліції над комуністичною партією (не було такого реваншу: від своєї колиски до своєї ж політичної могили — 1991 це партія успішно керувала тим своїм "субордоном"...) і про нашого "емансипатора" Хрущова (наша землячка Ахматова після "XX з'їзду": "Я - хрущевка"), який добряче-таки покориштувався послугами того "субордону", а після то-